

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Egész évre.....	24 kor. (12 fr)
Félévre.....	12 „ (6 „)
Negyedévre.....	6 „ (3 „)
Egy hó a.....	2 „ (1 „)
Egyes szám.....	8 fillér (4 „)
Vidékre.....	10 „ (5 „)

Megjelenik mindennap
korán reggel.
Unnep és vasárnap után is.

UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG

KIADÓHIVATAL

Eggetem-utca 7., (Lyceum-nyomda.)

HIRDETÉSEK DIJA:

Négyszög centiméterenként 8 fillér.

Iparosok és kereskedők kedvezményben részesülnek

Nyilttér soronként 40 fillér.

Kolozsvár 1903.

Főszerkesztő: Dr. PAPP JÓZSEF.

Csütörtök, Augusztus 6.

A kalandosok.

Irt: Hantellar Lajos, orsz képviselő.
Kolozsvár, augusztus 5.

Hazánk legszomorubb napjaiban történt az alábbi esemény. Közvetlen a Mohácsi vész előtt.

Az ország nyomorult helyzetben volt. A végbukás szélén. Az ország kincstára fenéig üres. A királyi közjövendelmek, a vám, az adó s az ország sőjövendelmek bérbe voltak adva az akkori Rotschildoknak a Fuggereknek. A királyi kol-dus. Tekintélye semmi.

A magyar főurak azonban féktelen bőségben dúsultak. A köz-népnek nem volt betevő falatja. Törvényen kívüli állapotban volt az ország, amikor hire jött, hogy határunk felé közeledik II. Szoliman, a török szultánok leghatalmasabbja.

Egyetlen ember akadt még az országban kinek tekintélye volt s kinek tekintélye maga köré birta gyűjteni a köznemességet: a maga is köznemes Werbőczy István, kinek nevét a híres Hármaskönyv arany betűkkel véste hazánk történetébe.

A nagy törvénytudó Werbőczy István szavára, a király tilalma ellenére, a kis nemesség tízennégy ezer főnyi tömegben jelent meg a hatvani országgyűlésen.

És a megjelent nemes urak nem sokat teketóriáztak, hanem az ország főtisztviselőit, az összes nagy méltóságokat egyhangulag elcsapták. Werbőczy Istvánt pedig ugyan-csak egyhangulag nádornak választották és mellé 8 köznemest állították az ország tanácsába.

A köznemességnek, a haza igazi érdekeiért küzdő akkori ellen-zéknek győzelme azonban rövid ideig tartott. A hatalomtól megfosztott főúri kompánia ugyanis, Werbőczy is a köznemesség ellen titkos társulatot alakított, melynek hírét »kalandos társulat« név alatt bélyegezte meg a történelem.

A főúrak céljainak megnyer-ték Lajost, a gyermekkirályt is, azzal: hogy királyi tekintélyét helyreállítsák, no meg, hogy anyagi bajain is segítenek s e célra a Fuggerektől 50.000 forintnyi köl-

csonít eszközöltek ki a nyavalyás részére. A kalandosok társulata azonban nemcsak azokból a fő-urakból állott, a kik később osz-trák kézre játszották hazánkat, hanem pénzzel, ígéretekkel, ke-csegtetésekkel és kílátásba helye-zett bonifikációkkal sokakat eltán-torítottak azok közül a közneme-sek közül is, akik Hatvanban még Werbőczy oldalán küzdöttek a nem-zeti jogokért. Így azután sikerült nekik Werbőczyt és a nemzet igaz ügyét elbuktatni.

S tudják a történelemből igen jól, hogy e főúri kalandos társulat működése vitte hazánkat Mohács-hoz.

De tudjuk azt is, hogy senmi sem új a nap alatt. Azt is, hogy a történelemben minden ismétlődik.

Mert mi egyéb Szápáry László és társainak gaz terve, mint ismét-lése az 1525-iki kalandorok nemzet-megrontó csínyének?

Napjainkban is a nép és a par-lamenti ellenzék, mely a régi köz-nemességet helyettesíti, küzd az or-szág igazáért. Küzd hosszasan, kitartóbban és szívósabban, mint küzdöttek a multban Werbőczy és társai.

És ma is a főurak kalandos kompániája az, mely hivatta érezte magát arra, hogy az ellenzékét meg-törti, tagjait megveszi és a nemzeti küzdelmet leszorítja. Ma is a főurak állottak össze, hogy a király hely-tartójának hazafiati n, osztrák és saját önző szempontjaikkal segít-ségére legyenek s a hatalmas úrtól erkölcsstelen tettükért jutalmat kap-janak.

És milyen főurak? Egy gyere-kes vizeszű mágna, a ki kizárólag családi összeköttetéseknek köszön-heti, hogy zászlós urrá lett s nem került régen Kraft Ebingerhez.

Ez a zászlós ur, és még néhány eddig ismeretlen főúri társa katil-náris existenciákkal következtek s perditák lakásán követek el me-rényletet az egyéni becsület és a képviselői tekintély ellen.

Hát főur az ilyen? Hát zászlós ur az ily alak? Hát maradhat csak napokig is az osztrák császár való-ságos belső titkos tanácsosa az ily

erkölcsi gondolkodás minden tisztes-ségét nélkülöző egyén?

Nem tudom. Nálunk — azt mondják minden lehetséges. Nálunk minden szabad, ha valaki gazdag, mágna és befolyásos, kaszinói tag. Hisz Szápáryval még a parlamenti bizottság tagjai is per „excellenciás“ ur beszéltek. A többi tanut csak „Ön“özték.

És itt eszembe jut két kép. A régi germánok az igazságot szerény kérésnek rajzolták, aki görbe sarlók ből egyenes késeket készít. A kés alá ez van írva:

„Das Krumme volt Ich gera machen schlecht Und blieb daher ein armer Knacht“.

A másik, az ennek megfelelő, egy bitor és bársönyba öltözött férfi, aki egyenes kések ből csinál görbe sarlókat. Ennek aláírása így szól:

„Das Recht kann zu krumm machen Und trage deswegen Rothscharlaken.“

A közvélemény most nem sokat ad a vörös sabrákra. De annál inkább követeli, hogy a nemzeti kaszinó kedvéért az egyenes kés-ből ne csináljanak görbe sarlót.

Epp ezért a nemzeti kaszinó nagyon jól teszi, ha teljesen igaz-ságosan jár el a kalandos urakkal szemben s elejti őket azzal együtt, akinek érdekében ezek a kalandos urak machináltak s aki értelmi feje a bünszövetségnek és szerzője az egész piszok dolognak: a b á n n a l együtt. A közvéleménynek e hit-tét a kaszinó magatartása megvál-toztatni nem fogja.

Mert a Nemzeti Kaszinó, mely-nek néhány tagja főzte ki az egész pokoli tervet; nem áll a nemzet fölött s nem fog zsarnokoskodhatni a magyar társadalmon, amelynek sem a születés, sem a pénz nem imponál.

A kormányválság.

— Budapesti munkatársunktól. —

Budapest, aug. 5.

A parlamenti bizottság működése annyira lefoglalta a közvéleményt, hogy a politikai válságos helyzet kérdése egészen háttérbe szorult és csak itt-ott szinte mel-lékesnek látszó mozzanatban és ellenőriz-

hetlen hírekben nyilvánul a köztudat, hogy a kormánynak változnia kell, hogy köz-viszonyaink megjavuljanak és helyreálljon a parlamenti béke.

Ilyen kősa hírek szállnak minduntalan a miniszterelnökről magáról; alig van nap, hogy nem utaztatják Ischlbe jelen-téstétel és lemondásának benyújtása végett.

Azután azt rebesgetik, hogy gróf Tisza Istvánt titkon ismét Ischlbe hívták és meg-int csak vele fognak kísérletet tenni a nemzeti irány erőszakos elfojtására; majd meg azt, hogy Széll Kálmán járt a sűrű setét éj leple alatt a királynál, aki megint Széll kezére akarja bízni a kibon-takozást.

Azután jönnek híradások, hogy a kor-mánypártban ilyen meg olyan csoportok alakulnak, melyek ezt vagy azt az állam-férfit, de csakis azt akarják támogatni. Így volna Dániel Ernő körül és mögött egy csoport, mely csak Wekerlére, Szent-iványi körül és mögött egy csoport, mely csak Apponyira, a kaszinóban egy csoport, mely csak Andrassy Gyulára, Hieronymi körül és mögött egy csoport, mely csak Csáky Albinra esküszik.

Mindez nem jelent sokat. Azok a tit-kos meghívások egyszerűen nem igazak, valamint nem igazak a miniszterelnök uta-zásairól szóló hírek. A csoportok pedig nem újak és megvannak mindig, ha kor-mányválságnak csak előszele érkezik.

A tiszta helyzet az, hogy a miniszter-elnök addig egyelőre már se el nem megy, se Ischlbe nem megy — hacsak az és implice az előbbire legfelsőbb helyről fel nem szólítják — míg a parlamenti bi-zottság nem végzett. Nem, mintha a mi-niszterelnök maradására vagy távozására ettől függne, hanem pusztán az egyéni tisztesség látszatának megóvása végett: mert Khuen megbukott mindenképen, miután az az alap, melyen kormány alakítására vállalkozott, a Kossuth-párt leszerelése be nem vált és a híres ígéretet a vesztegetési politika semmivé tette.

Ha a király meg nem unja a várako-zást, gróf Khuen vezetésűl természetesen maga fog jelentkezni és be fogja jelenteni, hogy az eredeti talaj kisiklott a lába alól, hogy reputációját is gyanúsítják és hogy ezek után kénytelen lemondani. Nincs két-ség, hogy a lemondást azonnal elfogadják, mert a király a szó nemese értelmében az első gavallér és nem tür olyan minisztert, a kihez gyanu fér és ezenfelül békére és katonára van szükség és ezeket Khuen többé

nem tudja megszerezni sem erőszak, sem alku árán.

Addig azonban, míg Khuen akár ön-ként, akár felszólításra le nem mond, a király sem titkon, sem nyíltan nem hallgat meg más politikusokat. A király régi alkot-mányos gyakorlata, hogy csakis a kormány lemondásának bejelentése után hallgatja meg az irányt adó politikusokat a további teendők iránt.

Bétehetik még egy hét is, míg tény-leges lemondásra és legfelsőbb kihallgatá-sokra kerül a sor. A végeredmény azonban alig kétséges — Khuen-Héderváry távozásra nemcsak az ő letörését és a vesztegetési és erőszak politikájának felsülését, hanem a teljes békét is fogja jelenteni.

Tisza és Khuen kudarcra, de Ausztria gyengesége és zilaftása kizárnak minden erőszakot, minden törvényteleniséget, sőt megteremtették az ellenzék teljes egységét, miben megvan a nemzeti irány diadalának határozott biztosítéka. Azok a férfiak, aki-keket a korona meg fog hívni — bármilyen csoportból valók legyenek — egy értelem-mel el fogják mondani, hogy a nemzeti engedelmeik ideje elérkezett, hogy csak olyan férfi lehet ezután kormányelnök, kinek személye biztosíték Isten és világ előtt, hogy visszatér Magyarországon a társadalmi tisztesség és tért foglal a nem-zeti irány. És mi ma is abban a hiszem-ben vagyunk, hogy ez a férfi — miután sajátos közjogi viszonyainknál fogva az ellenzék sorából nem kerülhet ki — nem lehet más, mint gróf Apponyi Albert, aki-nek kabinetjében bizonyára az összes nép-zserti és intakt elemek kapnának helyet: Wekerle Sándor minden bizonynyal, épen úgy, mint Apponyinak jutna hely egy eset-leges Wekerle kabinetben is.

Gr. Szápáry László fölmentése.

Nagyon rövid és nagyon száraz az a fölmentő levél, amelyet a hivatalos mai száma közöl. A kézirat így szól:

Magyar miniszterelnököm előterjesz-tésre gróf Szápáry László fiúmei és magyar-horvát-tengerparti kormányzót ezen állásától, saját kérelmére, ezennel föl-men-tem.

Kelt Ischlben, 1903. évi augusztus hó 2-án.

Ferenc József s. k.

Gróf Khuen-Héderváry Károly s. k.

Szápáry Lászlót tehát egyszerűen ki-teszik minden elismerés vagy más egyéb mellőzéseivel, de még arra sem méltatják, hogy hivatalosan vele tudassák elbocsátá-sát, hanem csak úgy melleleg tudja meg

TÁRCA.

Kezembe tartom...

Kezembe tartom kis kezét
És nézem bársönyos szemét.

Szóra nem nyílik ajakam.
Csak nézem, csöndben; hangtalan.

Olyan megejtő, — oly csodás,
E néma, szóltan vallomás....

— Amint kezét tartom kezembe,
Amint nézem, hosszan, merengve...

Köröttünk minden csupa fény,
Ígért, virulás, remény.

Fölöttünk mintha angyalszárnyak
Zizegve, zengve csattognának;

Virágban uszik a határ
S míg ő szeliden rám hajol

Egy nagy arany madár
Fent, a kék űrben valahol

Szerelmemről daJól....

Kiss Menyhért.

Három hónap.

Jean Rameau.

Február 5.

Lehetetlen helyzet!...

Az én édes kis szülővárosomból elbe a nagy forgatagba kerültem. Hogy kiszínez-tem magamnak a párisi életet és milyen rabszolga vagyok.

Reggeltől estig pihenés nélkül dol-gozni. Ez nem volna baj! De az üzletvezető agyonvexál. Hogy vidéki, egyetlen alak va-gyok. Hogy a verőket elrisztom. Hogy nem tudok velük banni.

És még az üzletlaltudonos! No én idegomban sem tudtam elképzelni, hogy ilyen ideges ember is él a világban, mint ez a Nael ur.

Február 6.

Nem, nem tudok itt maradni.

Én szeretek dolgozni és akarok is. De ezek rabszolgának nézik az embert; még annál is kevesebbnek.

Azt kérdi ma tőlem Nael ur:

— Hol élt maga eddig? Városban?

— Igen!

— Nem látszik meg rajta.

— Bocsánatot....

— Már megadtam a bocsánatot, de mondhatom, annyira egyetlen ön, mintha sohasem lett volna emberek társaságában...

— Nem bírom ki ezt a bánásmódot...

Február 9.

Mit tegyek?

Ha itt hagyom Nael urat, csöbörből talán vödörbe esem. Még megpróbálom egy darabig itt.

Nem vagyok elfoglalt önmagammal sem: lehetséges, hogy én is hibás vagyok...

Február 10.

Ma megint nagy jelenet volt. Egy ve-vőnek nem tudtam a nyakába szólni az állott selymet.... Hogy összeszidtak!... Én egy kutyával sem tudnék így banni....

Február 17.

Azt hiszem, hogy minden igyekezetem hiábavaló.

Mindent elkötetek, hogy megnyerjem az üzletvezető és első sorban Nael ur ked-vét. Hiába.

Ha én jobbra nézek:
— Mit néz jobbra?

Ha balra nézek:

— Mit néz balra?

Nem lehet ezt sokáig bírni. Még egy kicsit türok....

Február 21.

Végre egy nap, amelyen csak három-szor szidtak össze. Mert eddig alig mult el óra, hogy még a lélekzében is ne talál-tak volna gáncsolni valót.

Február 22.

Rettenetes! Legjobb lesz, ha elmegyek.

Február 23.

Önértetes ember végre is csak bizonyos ha-tárig türi el a durvaságot, ha alkal-mazott is....

Ma végre kitört belőlem az indulat:
— Nael ur, én nem bírom ki tovább!

— mondtam a főnöknek.

— Ugyan — mit? kérdezte ő.

— Ezt a bánásmódot.

Rám rivalt:

— Micsodát?

— Hogy így beszélnek velem, amint most is Nael ur!

— Megörült?

— Nem még! — feleltem önértetesen, de így megörülnek.

Ugy szikrázott Nael ur szeme, hogy azt hittem, hogy nagyon össze fog szidni. De csak annyit mondott:

— Maga mamlasz!

Ezt mondta. És én nem feleltem rá semmit. Szinte elhűltem bele.... »Maga mamlasz!«....

Március 4.

Végre is elég volt. Eleget nyeltem le eddig, többre nem vagyok hajlandó.

A tervem kész. Ma megírom még a fölmondó levelet és odateszem Nael ur író-asztalára. Holnap azután, mihelyst beme-gyek az üzletbe: Nael urnak nem is kell előszóval fölmondanom....

Március 10.

Megígérttem magamnak, hogy fölmon-dok a főnöknek, de csak az ígéretnél ma-radtam.

Ma különben elég türethető volt a dol-gom. Nael ur egyik leányának tegnapi volt a közfogyja. Ma persze gratuláltam és kezet is fogott velem. Nael ur — énvelem. Ezt sem hittem volna....

Meg aztán boldog is vagyok, hogy az én édes jó apám bejő Párisba.... Nem mondom meg neki, miképp bálnak velem: még busnala!

Március 29.

Micsoda leány ez a Hermina kisasz-

zony! Az ember szinte nem is hinné, hogy Nael urnak, a mindig duzzogónak ilyen sze-reletreméltó leánya lehet....

Április 28.

Furcsa! Azt kérdi tőlem Nael ur:

— Mikor jön be ismét az édesatyja?

— Én bizony nem tudom, feleltem.

— Hallom, hogy nagyon jómodu ember! Sőt gazdag.

— Hát! Istennek, van neki, a mi kell.

— Multkor, hogy itt volt, csak elnéz-tem az öreg. Nagyon jóképű ember....

....Mit akar ez az atyámtól?

Április 29.

Bámulatos! Ma elírem jó Nael ur:

— Van holnap este ideje?

— Rendelkezésre állok.

— Csak ne ily üzleti hangon! Szíve-sen látom holnapra ebédre....

....Mi lelte ezt....

Május 5.

.... Öt nap alatt háromszor voltam Nael ur családjánál.... Micsoda szíves em-berek!.... És Hermina kisasszony!....

.... Öt nap óta nem tudok aludni.... Hermina kisasszony....

Május 6.

— Látja, ön most már nem az a régi — mondá ma Nael ur. — Eljön ma hozzánk?

Az üzletvezető és a többi segítők hallották ezt és pukkadoztak. Én Hermina kisasszonyra gondoltam és ezt feleltem.

— Tartom szerencsének, Nael ur!

Hermina kisasszony egész este mo-solygott reám. Nem tudok gondolkodni, olyan kábult vagyok.

És kérdezősködtek a családi viszo-nyaimról. Az az édes leány azt modta, hogy üdvözöljem a nevében az én drága anyámat.

....Édes Hermina.

Május 8.

Szeretem ezt a leányt és megvan....

Nael ur egész derék ember. Eleinte durva volt velem, mert megérdemeltem, mert egyetlen voltam! Végre is kineveltek.

.... Hermina.... Mindig csak órára gondolok.... Ó, ha teljesedésbe mehetnének a reményeim....

Május 9.

Nael papa ma tréfásan megfenye-getett:

— Maga elcsavarja a leányom fejét!

— Én? — hebegtem.

— Persze.... Sose szégyelje.... Fia-talság szeresse egymást....

....Hát szabadna remélnem?

Május 10.

Nael ur komolyan beszélt velem:

— Nekem nincs kifogásom az ellen, hogy maguk tetszenek egymásnak.... De legyen komoly a dolog....

.... Ö bevenne engem társnak az üz-letbe, de szükséges, hogy az apám egy kis tőkét fektessen be....

Május 11.

Édes apám itt volt. Boldog vagyok... Hermina nagyon-nagyon tetszett ne-ki.... Istenem, de szép az élet....

Május 12.

Mától fogva társ vagyok. Társ!....

Hogy pukkadoznak a többiek.... Édes apám igazán sokat fektetett ebbe az üz-letbe....

Május 13.

Győzelem.... Hermina a menyasz-sonyom!

Május 14.

Milyen furcsa is az ember! Azt hit-tem valaha, hogy Nael papa durva em-ber.... Olyan szeretetreméltó az egyénisége, hogy keresni kell a párját....

a hivatalos lapból, mint akár azt, hogy Kiss István ingóságait elárverezik. Vigasztalásul szolgálhat neki, hogy a kéziratot atyjának és családjának régi barátja ellenjegyezte, a kiért ő érdemesnek látta magát feláldozni, de a ki viszont őt csak annyira érdemesítette, hogy a közvélemény előtt bolondnak deklarálta, de a kéziratból, melyet fogalmazott, az egészségi okokat mégis kihagyta. Mindezt nem azért írjuk, mintha Szápary grófot szebb elbocsátásra tartanók méltónak, sőt — nagyon jól tudjuk, hogy csak a büntetőtörvénykönyvrünk fogyatéka teszi lehetséges, hogy gróf Szápary László a kaszinó rokonszenvétől kísérve üdülő utja helyét, börtönben üljön, de konstátálni akarjuk, hogy még nagy uraknak is hálátlan dolog nálunk nagyobb urakkal egy tárból cseresznyézni. A valóságos belső titkos tanácsos is, ha családsegítségére vállalkozik, kidobják, mint a közönséges eszedét és félre lökik, mint a kiperéselt citromot. A vesztegetési ügy során im megjelent az első hivatalos fecske; reméljük, hogy mihamarabb lesz szerencsénk gróf Khuen-Héderváry Károly ur hasonló felmentését is olvashatni a hivatalos lapban. Szápary László fölött az akták ezennel bezárultak: a hivatalos lap íme kiadta a gyászjelentését az ő polgári haláláról.

A bécsi kéz.

A vesztegetési ügynek egy alapos ismerője a mai nap folyamán hosszasan és részletesen fejtegette előttünk, hogy a vesztegetési ügy végső szálai Bécsbe vezetnek. A kaszinó, a szabadelvű párt, a kormányelnök és a rendőrség összejátszása, ugymond az illető, kétségtelen. Külön-külön és együttesen az ügy elpalástolására törek-szenek és mindent elkövetnek, hogy úgy a vesztegetés, mint a szöktetés előzményei titokban maradjanak. A szabadelvű pártot és a kaszinóban hetek óta egészen nyíltan beszéltek, hogy az obstrukciót meg kell venni. De azért bizonyos, hogy Bécsből kaptak biztatást és valószínű, hogy onnan került a pénz. Singer Artur régiól fogva egy közös miniszternek budapesti megbízottja volt és a gyakorlati vesztegetéshez ő hozta volna Bécsből a biztatást és megbízatást. Ezek a dolgok a további vizsgálat során még ki fognak derülni és éppen az a tény, hogy a bécsi körök, párt és kaszinó oly szép előzetes összhangban voltak, vitte rá a kormányelnököt, hogy szabad folyást engedjen a vesztegetési akciónak; ez a tény teszi érthetővé azt is, hogy a főgnyököt elszöktették és hogy miniszterelnök és főkapitány személyesen asszisztáltak, mikor az egész akció bűnös vezetője a kaszinóban fogalmazza azt a nyilatkozatot, melynek kétségtelen célja a palástolás volt s egy bűnbaknak odadobásával a kulisszá mögött segédkező nagy gárda mentesítése. A közönség különben első perctől fogva Bécsre gyanakodott és valószínű, hogy ez a gyanu helyes nyomot járt és hogy be fog igazolódni, hogy az egész budapesti gárda a Bécsben főzött tervek kivitelén dolgozott.

Ütik bottal a nyomát.

A rendőrség — mint azt mondani szokták — (rélyesen nyomoz a „Dienes-Nessi” ügyben, csak azt nem lehet tudni, hogy nem-e Nessi ellen szeretnének találni valami diffamáló dolgot. Löwinger Sámuel magához Podmaniczky-utcaban levő lakásán is hasonló tendenciából tartottak házkutatást. El is vitték egy csomó váltót, de amit kerestek, azt nem találták. De míg a a rendőrség látszólag buzgóan működik itthon, azazalt Dienes egész kényelemmel eltűnt az őt kereső szemek elől. Dienes podgyása pedig, amely végre is egyedüli pozitívum képezne a szövevényes történetben, melyben a legbefolyásosabb körök érdekei vannak feszélyeztetve, még nem érkezett Budapestre s valószínű, hogy mire végre is ideér, legfeljebb egy pár gyűrött inggallér lesz benne.... Mindenesetre érdekes szimp-toma, hogy a bűnügyben, melyben mágnás, kegyelmes ur, kerítőnök, uzsorás s a bukott és kétes egzisztenciák egész légiója vonul fel változatos sorrendben, hogy jelentkeznek a megidőzettek a rendőrségen. A Zrínyi-utcai kapun persze a bűnügyben terbeltek vonulnak fel. A főkapitány pedig naponta több elegáns gummikerektől, autómobilkocsai áll, várva a különféle mágnás urakat, akik szintén a Dienes-ügyben járnak a főkapitányaságnál — s Rudnay a megmondhatója, hogy minő információk esnek meg az elegáns főkapitányi magánlakáson. Így gróf Szápary Pál mindennapos vendég a főkapitánynál s ma például gróf Andrassy Gyula titkárság érkezett Rudnaya. Mindezt pedig arra mutat, hogy az az újságíró, aki a fejét — pedig tartalmas ember — ajánlotta fel egy sárgarézt ptyke gomb ellen azt állítván, hogy Dienes a rendőrség nem tartóztatja le — meg fogja tarthatni a fejét.

A rendőrséghez kedden este érkezett Zürichből, Berlinből és Genfől távirat, a mely jelenti, hogy Dienes, sem pedig a nyomát nem találják.

Kaszinótagok a bizottságban.

Azzal ma már tisztában van mindenki, hogy a vesztegetési ügy egyik patrónusa a Nemzeti Kaszinó. Ott folytak előleges tanácskozások, ott tartották a miniszterelnök és a főkapitány bevonásával a kis gyűlést, melyben Szápary palástoló nyilatkozatát bírálták, ott vannak rokonszenven Szápary iránt, dacára annak, hogy a vesztegetést maga is bevallotta és ott és onnan követ-nék el mindent, hogy a vádlottakat ment-sék, a helyett, hogy ellenük fordulnának és őket a kaszinóból is kizárnák. A kaszinó moral küzd a polgári tisztességgel ellen és mégis a kaszinó bíraskodik a vesztegetési ügyben. A parlamenti bizottságot állították össze, mely felerészben kaszinótagokból áll és még az ellenzéki tagok közé is lehetőleg kaszinótagokat szorítottak. A téz kormány-

párti bizottsági tag között van őt, az ellen-zékiek között kettő a kaszinótag.

A kaszinó a bizottságban a követ-kezők képviselik: gróf Andrassy Gyula, Miklós Ödön, Nagy Ferenc, báró Josipovich Imre, Ivánka Oszkár, Beöthy Ákos és gróf Zichy János. Lehet, hogy van még egy két kaszinótag, a kiről hamarjában nem tudjuk, hogy az. Az ellenzék részéről eredetileg Zboray Miklóst akarják bevinni és Zichy János maga kérte, hogy engedje neki át a helyét, csak hogy egy kaszinótaggal több legyen. A bizottságnak fele kaszinótag és ezek közül legfeljebb Beöthy Ákos az, a kiről nem lehet feltételezni, hogy egy gény-kényen árul a kaszinóval, noha az a tény, hogy a kaszinó egy igazgatója, őt is tar-tózkodásra kényszeríti. Így esett tehát, hogy ebben a nagy percben, melyben a párbaj-képesség a becsülettel vív, az előbbi viseli a bírói tisztet.

A képviselőház feloszlata.

Egy bécsi könyvnyomtatás, mely sokak és mindig ellenszenves formában foglalkozik Magyarországgal legújabbban azzal a cím-mel „Khuen-Héderváry környezetéből” a következő épületes dolgokat közli:

„Gróf Khuen igen jókedvű és nem is gondol a lemondásra. Még Tomascics hor-vát miniszter lemondását sem akarja elfo-gadni. A jövőre vonatkozó kérdésekre csak kitérő válaszokat ad. Tizedike után talán egy-két ülést be fog még várni és ha az obstrukció akkor sem szerel még le, fel fogja oszlatni az országgyűlést. Gróf Khuen erre az eshetőségre eredetileg nem gondolt, de az ellenzék végtelen boszan-tásai és botrányai érinték meg benne utó-lag ezt a tervet. A miniszterelnök kész a parlament feloszlását decemberben meg-ismételni, ha a szeptemberi választások nem sikerülnek. Nem könnyű eldönteni, hogy ezek a tervek megfelelnek-e a való-ságnak, vagy az „uram és parancsolóm” által csak az ellenzék megijesztésére bocsát-tatának-e világá. Mondják, hogy gróf Szá-pary László csak ambícióból és stréberke-désből, a miniszterelnök tudta nélkül, fizte kísérleteit, de ezt mindenesetre nagy köny-vnyelmséggel és nagyon ügyetlenül tette.”

Papp Zoltánt nagyon könnyen el lehetett volna hallgattatni, mindazok nélkül az ostobaságok nélkül, melyeket elkövettek és amelyekért gróf Szápary politikai halála elég bűntetés. De naivitás ennyire felhábo-rodni, mintha Magyarországon soha senki meg nem vesztegettek volna, holott a ré-gében megvesztegetett emberek most csak hallgatnak. Mindenki tudja, hogy a valuta-szabályozás és a polgári házasság sok esi-nos megvesztegetési összegecskét nyelt el, anélkül, hogy Polónyi és társai akkor ezért lármát csaptak volna. Tehát nem a meg-vesztegetés hallatlan, hanem a műkedvelő könnyelmű mód, melyivel eljárak. Ha tehát Khuen két hónap héten belül lemond, ezt nem a vesztegetés, hanem amiatt kell majd tennie, mert nem tud urrá lenni a helyzet felett.”

Tiszteljük azt a környezetet, mely ilye-neket locsát világá. A mult időkre vissza-menő gyanúsítás egyszerű gaszág; ellenbeu a kétszeres feloszlási tervek igazak voltak a megvesztegetési ügy előtt. Most pedig igaz csak a lemondás két, három héten belül.”

A parlamenti vizsgálat.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, augusztus 5.

A tegnapi napon befejezhetők volna teljesen a vizsgálatot, amelynek eredmé-nye annyi, hogy Szápary László gróf jelen-kezett bűnös embernek és nem vallott semmit. Az arisztokrata tanuk nem vallot-tak semmit, azt is papírokról olvasták. A polgári tanuk vallottak, azokat kereszttűz közé fogták, mintha vádlottak volnának.

Most már messze kicsapott medrőből a vizsgálat. Azt kérdezik, hogy hol járt vessi Pál 1848-ban? És mit csinált Papp Zoltán a dajkája említen? Minden fajta emberről esik egy szó, minden fajta ese-ményről, csak arról nem, ami a dolog érdeméhez tartozik.

Ma délután, új rend szerint, délután 3 órától hatig folytatta tanácskozását a bizottság. Kihallgatásra került Hegyi Jenő fímet szerkesztő, a kormányzó volt bizalmi embere.

Andrassy bejelentése.

Az ülés megnyitáskor Andrassy Gyula gróf elmondja, hogy vasár-nap délelőtt a lakásán felkereste egy ur, aki nem akarta magát megne-vezni és elbeszélte, hogy Eötvös Károly környezetéből kiszivárgott, hogy őt (Andrassyt) be akarják már-tani a vesztegetési ügybe. Jóakaró-ként figyelmezteti és óvatosságra inti Andrassyt. Azonnal elmondta ezt Hadik Jánosnak és jószágigaz-gatójának és ezek tanuskodhat-nak is.

Az ebédnél a kaszinóban Rud-nay főkapitány elbeszélte, hogy nála volt Eötvös Károly és kijelentette, hogy tudomása van, hogy Deák Jenő tud Andrassyról kompromit-táló tényeket, melyeket felderít, ha Andrassy meg nem fizeti. Hogy esetleg valami merényletet ne esi-nálhassanak ellene, a kaszinóban Thoroczkaival jegyzőkönyvet vé-te-tett fel az esetről. Felvilágosítást kér ez ügyben Polónyitól és Eötvöstől. Tudni akarja, hogy nincs-e itt tervszól összeesküvés ellene.

Polónyi Géza: Tiltakozik az

ellen, hogy ily címen intézzenek hozzá a kérdést.

Andrassy Gyula gróf: Kéri Eötvös Károlynak, Mermorsteinnak és Rudnaynak beidézését, mit a bizottság el is rendel.

A napirendre áttérve előadó felolvassa a törvényeszké átiratát a Dienes ellen bevezetett eljárásokról.

Pick Ármin sérelme.

Felolvassák Pick Ármin szabó levelét, melyben bejelenti azon sé-relmet, hogy kihallgatása alkalmá-val a kaszinó-tagok terrorizálni akarták.

A főkapitány kihallgatása.

Rudnay Béla: Előadja, hogy előzőleg tudomása a vesztegetés-ről nem volt. A viharos parlamenti ülés utáni napon Szápary felkérte, hogy keresse fel őt. Épp a kaszi-nóban ebédelt, mikor az üzenetet megkapta. A jelenlevő miniszterel-nök felkért, hogy hívjam Száparyt a kaszinóba, mert tőle is kért a gróf találatát. Délután felkerestem Száparyt és együtt a kaszinóba mentünk, ahol az egyik földszinti szobában Szápary végtelenül me-gtörve beszélt a miniszterelnökkel és újra felemlítette lemondását és hogy férfias kötelességének tartja megjelenni a parlamenti bizottság előtt. A kaszinóból hazakisértem. Egész uton nagyon megtörve be-szélt. Én vigasztaltam. Másnap is találkozunk, de én egyáltalában nem igyekeztem fakgatni a dolog-ról. Dienes szökéséről a lapokból értesültem. Kértem Száparyt; bár-hol vannak Dienesék, várakoztassa meg őket, hogy szorgalmazhasam letartóztatását. Szápary eleget is tett ezen kérelemnek, de Dienes barátai figyelmeztették, hogy le-tartóztatása el van rendelve és így tovább szökött.

A Löwinger-féle váltó ügyet illetőleg Dienes bejelentette, hogy azokat rendezte és ezért az iratokat ekkoriban áttették az ügyészséghez. Singer közreműködésére vonat-kozólag nem tud semmit.

Rátkay László: Mennyiben tarthatja összeegyeztethetőnek állásá-val, hogy az ügy első fázisáról tudomása nem volt, holott minden szükséges adat rendelkezésre állott?

Rudnay Béla: Méltóztassék fe-gyelmi hatóságomnak jelentést tenni, az majd dönt eljárásom felett.

Rátkay László: Tiltakozom az ilyen felelet ellen.

Rudnay Béla: Nekem is tilta-koznom kell, ezen nagyon is messze-menő kérdések ellen.

Rátkay László: A tanúnak nincs joga tiltakozni.

Rudnay Béla: Jogom van a választ megtagadni.

Elnök: Tessék a kérdésekre nyugodtan felelni.

Polónyi Géza: Diffamálónak tartja, ha valaki képviselőt meg-veszteget.

Rudnay Béla: föltétlenül.

Polónyi Géza: Igazán furcsa élet, hogy ennek dacára baráti szol-gálatokat teljesített Száparynak.

Rudnay Béla: Mélyen sajnál-tam mint embert és mint barátomat.

Polónyi Géza: Egy egyszerű polgárnál nem kifogásolhatók az ilyen szubjektív érzések, de az államrend-őrség fejénél más elbírálás alá esik az ilyesmi. Miért nem intézkedett már augusztus 1-én Dienes letartóz-tatása iránt.

Rudnay Béla: Törvénytelen-nek tartottam.

Polónyi Géza: Miért törvény-telennek?

Rudnay Béla: Mert a ki éjjel elutazik az express vonattal az reg-gelre tul van az ország határán.

Polónyi Géza: Kérem itt van a törvény, hogy nincs igaza?

Rudnay Béla: Disszertációkba bocsátkozni nehéz dolog.

Ezzel befejeztetett Rudnay ki-hallgatása.

Személyes kérdésben.

Eötvös Károly: Személyes kérdésben felel Andrassy-nak, hogy róla Deák Jenőtől hallott egyet-mást, amit azonnal közölt Rud-nayval is.

Ezután az elnök szünetet adott. Szünet után:

Seress László: Kijelenti, hogy ő is beszélt Berlinbe Dienes-sel telefonon. Dienes azt kérdezte tőlem,

hogy mi újság? Én azt feleltém, hogy már tudják, hogy Szápary bizalmi embere voltál. Az elfoga-tási parancsról azonban nem tettem említést.

A délutáni kihallgatásokról a következő távirati tudósításaink számolnak be:

Hegyi Jenő vallomása.

Hegyi Jenő betegsége miatt írásban küldötte be vallomását. Azt vallja, hogy Dienes azelőtt nem is-merte és a vesztegetésekről előze-tesen nem tudott semmit. Buda-pestre július hó 27-én jött fel, hogy lapja ügyében Szápary Lászlóval értekezze. De sem ekkor, sem 28-an nem találta otthon gróf Száparyt, de ez utóbbi napon látta Singer-t kijönni a gróf palotájából. Megüt-között ezen és feltűnt neki, hogy mit kereshetett Singer ott?

E hó 29-én a déli lapokból ol-vaszt a parlamenti botrányt. Singer nevét is olvasva, mint szereplőét, azonnal Száparyhoz sietett, hogy figyelmeztess: ne érintkezze többé azzal az emberrel. Szápary meg is találta a Kaplony-utcai palotában. Mikor belépett hozzá a kormányzó felkiáltott:

— Hegyi! Végem van!

Ezután a gróf elmondotta ne-kem a dolgokat és fölker, hogy kísérem el Dienes-t Berlinbe. Én vonakodtam ennek a megbízásnak eleget tenni, de a gróf hivatkozott a közöttünk fennálló régi bará-társágra, a velem szembe mutatott jószágára. Engedtem tehát a kérés-nek és Bánffy Miklós gróffal el-mentünk Dieneshez. Szápary László átadott nekem 70.000 forintot. Még az este Dienes-sel és Geiger Gizellával elutaztam Berlinbe, a hol megszállottunk. Másnap Dienes kö-vetelte tőlem a pénzt. Azt mon-dtam, nem adom addig, míg Buda-pestről értesítést nem kapok. Erre Dienes azzal felelt, hogy elég, ha a pénzt neki át nem adom.

A pénz felét átadtam neki, a másik felét visszahoztam, mert meg-tudtam, hogy Dienes családja nyo-morban van. Ezt a pénzt vissza is adtam Szápary grófnak, hogy jut-tassa el Dienes családjának.

Ennyit tud a történetekről. Apróbb előterjesztések után az ülést holnapra felfüggesztették.

A semleges pápa.

Kolozsvár, aug. 5.

A világot most az a kérdés érdekli, hogy X. Pius, a tegnap megválasztott új pápa, a harcias, vagy a békés irányzatnak a híve. XIII. Leo és elődje a harcoló pápák voltak s évtizedek óta folyik a küzdelem az egyház s az államok, illetve politikai pártok között. Egy békés hajlamu pápa lett volna hivatala az egész világon dúló harc tüzeit elfojtani — ez azonban nem következett be. Sarto József, az új pápa semleges férfi. — Sem a harc ellen, sem mellette nem fog állást foglalni s hagyja a különféle országok egyházpolitikáját azon az uton haladni, melyet az illetők jónak látnak. X. Pius semleges pápa s ezért irányváltást a kat-holikus egyház életében ne várjon senki.

Rómából jelentik a Localanzeigerek: Egy magas állásu vatikáni személyiség arról informál, hogy Rampolla hívei Vanutelli Serafinónak tegnapelőtt azt az ajánlatot tették, hogy semleges pápát válaszzanak. S ekkor egyeztek meg abban, hogy Sartot fogják megválasztani már azért is, nehogy Kopp bíbornok kiállításai emelkedjenek, mi-után Kopp az egyház gyökeres reformjá-nak a híve.

Az új pápa és a magyarok.

Sartoban az egyház olyan főt nyert, ki a magyarok iránti szeretetének szép példáját adta akkor, midőn Dessewffy Sándor csanádi püspök 1900-ban a keresztény-ség 900 éves évfordulóján Velencébe veze-tett zarándoklatot szent Gellért tiszteletére. Sarto bíbornok patriarcha a legmele-gében foglalkozta az ügyet s mindent meg-tett, hogy a zarándoklat nagyserző legyen. A patriarcha külön körlevelet bocsátott ki Velence papászához és a néphez, melyben felhívta őket, hogy vegyenek részt a közelgő ünnepeken.

Sarto maga is résztvett az ünnepeke-ken. Turý Gyula jeles festőnk műtermében épp most készül az a kép is, melyet a ve-lencei napokban vett fel. A kép azt a je-lenetet ábrázolja, amint a patriarcha disze-nes ékesített gondolóján Sarto bíbornok és Dessewffy pü-pök a sajtó elé érkeznek.

Szeptember 24 én volt a muranói is-tenisztiszlet és a körmenet. Alapokban már előre felhívták Canale Grande házainak tu-lajdonosait, hogy diszíták fel házaiukat. A városi tanács is hasonlólag tett. A mura-nóiak nagy tömegben vonultak a St-Donato-templom környékére. Együtt volt az egész zarándok-község s egy várták Sarto bíbornok-patriarcha és Dessewffy püspököt. Mikor diszgodoláikon megérkeztek, a nép térdre

borult s így fogadta áldásukat. Ezután a St-Donato-templomban, melynek földszí-tése minden várakozást felülmúlt, először ünnepi zenemise volt, mise után a magya-rok a Hymnust énekeltek.

Este a magyarok újra meggyőződtek a velenceiek rokon érzelméről. Zenekaruk magyar dalokat játszott. Majd felhangzott a magyarok ajkán a Himnusz és Szózat. A szent Márk-tér egyszerre mintha Magyar-országá vátozott volna-s a Campanille esti harangjának csengése egybeolvadt a magyar dallal.

Ezen szép ünnepek után, melyeken a patriarcha mindig részt vett, következett a bucszás, mely szinte elkerülhetetlen és a magyaroknak, hogy mily szeretettel s nyá-jassággal fogadta őket a bucsu-tiszteletéről Sarto patriarcha.

Dessewffy püspök szép latin beszéd-el üdvözölte s köszöntö meg a patriarcha jó-ságát, figyelmét és szeretetét. Sarto bi-bornos szintén latin nyelven meghatva válaszolt.

Kedvesen fogadja — ugymond — de ép oly meglező szóval viszonyozza a köszö-netet testvéreinek, a kegyelmes püspöknek, a csanádi káptalannak, az egyházmegye papságának és híveinek, kik Magyarországból szent Gellért hamvaihoz járultak s Ve-lence híveiben az ő jeles születőjük, szent Gellért püspök iránt tiszteletüket újra lángra gyújtják. Köszönetet mond maga, papsága és hívei nevében.

Régi meglező barátság fűzte össze eddig is Velencét Magyarországgal, de meg van győződve, hogy a csanádgyházmegyei za-rándoklat még szorosabbra fogja fűzni Ma-gyarországot és Velence baráti kötelekét és szent Gellért ereklyéinek tisztelete ezental még sürűbben a tengeri városba fogja von-zani a magyarokat, a kikre a Mindenható áldását kéri.

A Vatikán államtitkára.

Rampolla semmi szín alatt nem ma-rad meg az államtitkári méltóságban. — Miután az új pápa nem a politika embere, bizonyos hogy a Vatikán politikájának le-tetményese az államtitkár lesz s ezért rendkívül fontos, hogy ki fogja ezt az állást betölteni. Rampolla utóda minden valószí-nűség szerint Agliardi, volt bécsi nuncius lesz, akinek annak idején nagy összehúzó-erő volt Bánffy Dezső báró volt miniszter-elnökkel.

UDONSÁGOK.

Kolozsvár, augusztus 6.

— (Az új pápa) megválasztásáról egynap délután fél 6 órakor hivatalos érte-sítés érkezett, melynek következtében az apatpleánus elrendelte, hogy a főtéri ple-bánia nagyharangját egy órán keresztül hú-z-zák az új pápa tiszteletére. Esti 8 órakor a város 8 szes róm. kat.h templomaiban egy negyed óráig húzták a harangokat. Az új pápáról a hálaadó istentiszteletet vasárnap délelőtti 9 órakor tartják meg a főtéri ple-bánia templomban.

— (Hatházy Ferenc. Ma délután 3 órakor helyezték örök nyugalomra Hat-házy Ferencat városunk jeles szülöttét, a debreceni dóhánygyar oly váratlanul el-hunyt igazgatóját. A megboldogott halálá-ról a nagy kiterjedésű család az alábbi gyászjelentést adta ki: Hatházy Ferencnek született Rajkai Vilma, egy maga, mint az alul írottak nevében is mélyen érzett fájdalommal tudatja, hogy hű férje, a gyer-mekeit önfeláldozással szerető édes apa, nagyapa, a legjobb gyermek, testvér, vő, sógor és rokon Hatházy Ferenc, a deb-receni m. kir. dóhánygyár igazgatója, éle-tének 53-ik, s második, boldog házasságá-nak 15-ik évében e folyó év július hó 31 én reggel 7 órakor a reichenhalleri für-dőn meghalt. Élete pályáját hűséggel fu-totta meg, kötelességgel az élet minden viszonyai között becsülettel végezte; ezért a halál nem győzedelmeskedhetik szelle-mén, áldott emléket a szív, az élet melege fogja megőrizni. Földi részét Reichenhallerből Kolozsvárra szállítása után, folyó évi augusztus hó 6-án (csütörtökön) d. u. 3 órakor fogjuk az ev. ref. vallás szertartása szerint a kolozsvári vasuti állomástól a helyi ágostai hitv. evangélikus egyházközség sírkertjébe kikísérni és nyugalomra helyezni. Erre a végső tisztelettelre barátait, tisz-telelt és ismerőseit szomorúan meghívjuk. Kolozsvár, 1903. augusztus 4-én. Hatházy Géza, Hatházy Ilona és férje Gyurcsány Ferenc, Hatházy Béla, gyermekei és veje. Gyurcsány Géza unokája. Özv. legid. Hat-házy Istvánné szül. Tóth Zsuzsánna, édes anyja. Hatházy Zsuzsánna és férje Zagoni Szabó Sándor és gyermekei, Hatházy József és felesége Diószegi Eszter és gyermekei, Hatházy Sámuel és felesége Kilin Karolina és gyermekei, Hatházy Marcella és férje Albert Mihály és gyermekei, testvérei, sógo-rai, sógorónói unokaöccseiei és unokahugai Rajkai Mihály és felesége Dax Josefina, apósa és anyósa. Rajkai Emma és férje Solyom János, Rajkai Irén és Férje B. Kiss János, Rajkai Ilona, Rajkai Ferenc, sógorónói és sógorai. Továbbá számos kö-zelebbi és távolabbi rokona; barátai és tisztelői.

— (Az ipartestületi elnökség bűnlajstroma.) Ily cím alatt lapunk mult hó 28-iki számában megjelent közleménye most több mint egy hét után válaszló va-laki a »Kolozsvári Friss Újság»-ban. Arra számítva, hogy a mi közleményünk részle-tes tartalmára már nem igen fognak emlé-kezni elferdíti annak egész tendenciáját. Mivel úgy látjuk, hogy a »Kolozsvári Friss Újság» cikkének írója, vagy — mint irtuk — elferdíti, vagy pedig nem érlette meg, a mi közleményünket, ennélfogva arra nem is terjesztünk ki részletesen. Csak annyit: hiába szegődött ki a cikkirő az elnökség vé-delmére, hiába áll elő, megdönthetetlen té-

Sz.: 2963/1903.
tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kolozsvári kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Részvénytársaságának ifj. Gyulai János kolozsvári lakos végrehajtást szenvedő elleni 1900. kor. tőkekövetelés és jár iránti végrehajtási ügyben az árverést elrendelte a Kolozsvár városi kir. járásbírósa területén levő Kolozsvár városban és határán fekvő és a végrehajtást szenvedő nevével felvett kolozsvári 5607. sz. tükben A + 3. rendsz. 3301/1/3 és 3301/1. hrszámú házastelekre 1839. kor. becsértékben, mint ezennel megállapított kikiáltási árban és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1903. évi augusztus hó 21-ik napján d. e. 10 órakor a helybeli igazságügyi palotában (Honvéd-utca, földszint, 54. sz. szobájában) megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási árban alul is el fognak adni.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 100/1-át bánatpénzzel készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.
Kolozsvárt, 1903. évi április hó 8-án.

Szentkirályi,
kir. törv. bír.

2635 1-1

Braun Mihály
hangszerkészítő
KOLOZSVÁRT,
Wesselényi M.-u. 18.

Nagy raktár az
összes hangsze-
rekben.
Nagy
javítóműhely.
Árjegyzék ingyen és
bérmentve.

Kiadó lakás!

Egy külön telek (Rózsa-u. 16.
és Párizs-u. 17.) mely áll 8 szoba,
konyha, fürdőszoba, terjedelmes
pince és raktárhelyiségekből
Október hó 1-sejére kiadó!

Értekezhetni BABOS SÁNDOR
óra- és ékszerüzletében, a hol
a még visszamaradt óra- és ékszer,
szolid és jó áru, október hó 1-ig
minden elfogadható áron adatik el.

2662 11-20

Deutsch József

férfi-ruha áruház Kolozsvárt,
Mátyás király-tér 30. sz. alatt.

Férfi-, fiu- és gyermekruhák a legelőnyösebb árak mellett szerezhetők be!

A világ legtökéletesebb
Beszélő gépe!

Világhírű Mascagni Record Comp.
grammophonjait és fonographjait

csékely havi részletekre szállítjuk. Havi részlet
4 koronától feljebb. Képes árjegyzék ingyen
és bérmentve. — Erdélyrészi főképviselet: —

„KORVIN MÁTYÁS“

Erdélyi Könyvkereskedő Részvénytársaság
Kolozsváron, Deák Ferenc-utca 21.

Hangszer osztály. — A gépek nyagott megtekinthetők.

Izléses

könyv-
nyomdai
munkákat

a legolcsóbb árban Gombos Ferencz
Lyceum-könyvnyomdája készít.

Mátyás király
tér.
Gróf Rhédey
palota.

Schuster Emil

Norinbergi, díszmű, játék, sport, vadászati
— és fényképezési kellékek áruaktára Kolozsvárt.

Telefonszám:
185.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát:

Utazási kellékekben: ugymint
ládaböröndök, legjobb minőségű
szabadalmazott vesszőkosarak
minden nagyságban, kézi- és
nyakba aggató táskák, takarók
(Plaid) és összekötő szíjak, uti-
berendezések (Nessesairek), toi-
let-cikkek, valódi angol és fran-
czia illatszerek és szappanok.

Fényképezési kellékekben:
Kézi, állványos és Kodak zseb-
kamrákból filmek, üveglemezek
a leghíresebb gyárakból, másoló-
papirok, levelezőlapok és vegy-
szerekből, szóval minden meg-
kívánható kellékeket eredeti
gyári árak mellett.

Vadászati kellékekben:
Kizárólagos raktár I. P. Sauer &
Sohn Suhl. H. Pieper és Neuman
Freres belgiumi fegyvergyárosok
serétes és golyós fegyvereikből
bármilyen Caliberben 38 kor.-tól
600 kor.-ig; Revolverek, Browning
és Bär czéllővő és flobert piszto-
lyok, revolvertöltények, töltényhü-
velyek, fojtások, golyók és serétek,
becsavaró- és tisztító kellékek
stb., vadászcipők, csizmák, va-
dászharisnyák, kalapok és sapkák.
Vízhatlan loden és teveszőrkabá-
tok, felöltők és gallérok, valódi
dániai mosható iramszörnybőr-
kabátok, szőrmével bélelt és
béleletlenül, borsapok és sisakok.

Alkalmi ajándéktárgyak:
Diszmutáruk, valódi bronzöntvé-
nyek, író-, teázó- és liquer-
készletek. Gyermek-játékszerek,
torna- és testedző-szerek, hinták
stb. Tűzijátékok, lampionok, Con-
fetti és Serpentin.

Az eredeti Gramophon
Amerikai Gramphon
Társaság hangosan beszélő-
zenélő- és szavaló-gépjait,
eredeti gyári árakon 105, 150 —
200 koronáig; ugyintén az
ezekhez megfelelő lapokból ál-
landó nagy raktár magyar, német,
angol, francia, olasz kiadások-
ban. Gramphonokat meg-
felelő referenciák mellett havi
résztörlesztés mellett is
árusítok eredeti gyári árakban.

Schuster Emil.

Nagy raktár helybeli
készítményű paplan,
mátrac és ágyhuza-
tokban.

Sárga Kristóf

fehérmű- és vászon-
raktárában Kolozsvárt,
Deák Ferenc-utca 3. sz.

A legnagyobb választékban és legjutányosabb árban kaphatók:

Férfi, női és gyermek fehérműek
és harisnyák.
Különlegességek: dus választék
minden kivi-
telű divatos férfi- és női ingek,
alsó-nadrágok, gallér, kényelő
és finom zsebkendőkből.

Szőnyegek minden fajában és mi-
nőségben, u. m.: sa-
lon-, fali-, futó-, ágyelibe- és
pamlag-szőnyegek, továbbá va-
lódi Linoleum minden szélesség és
nagyságban.

Hazai pokróczok, utazó- és gyap-
ju-takarók, fürdő-köppeny, ru-
ha, lepedő, törölköző, kalap
és keztük.

Eladó bolti berendezés
és házi telefon!

Elvállal kiházasítási vagy magánszükségre kívánt min-
denféle fehérműek pontos elkészítését, kitűnő szabás
és jó összeállításra legnagyobb figyelem fordítatik.
2550 64-104

Valódi késmárki lendamaszt asztal-
nemű 25% gyári áron alól kapható.

HERMANN E.

varrógép és kerékpár nagy raktára
Kolozsvárt, Egyetem-u. 6 sz.

Ujjonnan berendezett mechanikai o-
műhelyben minden mechanikai
javítások olcsón, gyorsan és ponto-
san eszközöltetnek.

Varrógépek!

1 valódi családi Singer varrógép himző készülékkel ellátva 30-50 frtg.
1 karikahajós 65-80 frtg.
1 Central Bobbin 86-90 frtg.

Eredeti Howe C. Wheeler & Wilson
D. 12., Manufacturing & C. New-
York, Balkara Cylinder stb. stb.

A varrógépek kedvezménye: Heti
vagy havi részletfizetésre is
vásárolhatók. o o o o o o

Gépeimért 10 évig felelek.

1 új kerékpár angol villával 70-90 frtg. Kerékpár kopöny 4-6 frtg.
Kerékpár: mió gummi 2 frt 30 krtól 3 frtg. Kerékpár csengő 35 krtól.
1 frt 50 krig. Kerékpár acéltelen lámpa 2 frt 50 krtól 5 frtg. stb. stb.

Csak! készpénzért!

Valódi Erdélyi hegyaljai
Tisztán kezelt borok!

2514 14-*

A borfogyasztó közönséget, kirándulókat, mulatság rendező bizottságokat
tisztelttel értesitem, hogy kedvező bevásárlások folytán beszerzett, úgy mint saját
termésű valódi hazai borok, Erdélynek leghíresebb borvidékeiről, mely borok
szakértők által rég egy rangban a híres Tokajival osztályozva vannak, a legmesszebb-
menő föléltőség és legelőnyösebb árak mellett, a következőképen eladásra
bocsátom.

Zárt palackokban literenként:

Erdélyi hegyaljai krakkói asztali bor I. oszt. — K 84 f
" " " " " II. " — K 72 f
" " " " " III. " — K 60 f
" " " " " peccsenye bor . . . I K 10 f

Zárt 7 deciliteres palackokban:

Erdélyi hegyaljai som . . . — K 90 f
" " " " " risling . . . — K 90 f
" " " " " muskotály . . . I K 20 f
Valódi egri bikavér . . . I K 20 f
" " " " " piros bor, literenként — K 84 f

Ezen árak mellett a fogyasztási adó már ki van fizetve! Telefonon megrendelhető és min-
Ezen árak bárhova hazaszállítva készpénzfizetés mellett den időtáiban hazaszállítatik!
értendők. — Üvegek 15 napra kölcsönkép adatkak.

Ismét eladók kedvezményben részesülnek!

Borüzletem szoliditására személyes meggyőződését kérve, maradtam tisztelttel

Ötvös Dánielné,

Telefonszám 511.

KOLOZSVÁRT, Óvár, Bocskay-utca 1. szám,
(Mátyás király születési háza szomszédságában)

Üzlet áthelyezés!

Van szerencsém a n. érd. közönség becses tudomására hozni, hogy 20 év óta főnnálló

CIPÉSZ ÜZLETEMET

Egyetem-utca 1-ső szám alól áthelyeztem
Wesselényi Miklós-utca 7. sz. alá.

Kérem a n. érd. közönség szives további nagyrabecsült támogatását. Kiváló tisztelettel

HEGEDÜS FERENCZ cipésmester.

2566 9-10

Cséplőgép garnitúra olcsó áron eladó!

2474 23-*

Értekezhetni lehet: B. Bak Lajosnál.